

КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА У ШКОЛСКОЈ 2024/2025. ГОДИНИ

СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ

Ученици добијају оцене за писане провере знања и за усмене одговоре.

Употреба свих недопуштених средстава (мобилни телефони, бубице, пушкице, књиге) и преписивање је забрањено и против ученика се покреће васпитно-дисциплински поступак уколико наставник примети да их ученик користи у току провере знања.

Писмени задаци су провера савладаности писменог изражавања ученика и подразумевају учеников самостални рад. Уколико наставник утврди да је ученик преписао туђи рад у било којој мери, сматра се да ученик није одговорио на задатак и добија оцену недовољан (1).

Приликом оцењивања писмених провера и задатака вреднују се следећи елементи, који могу бити изражени посебном оценом или бодовним системом: садржај (тема), организација и структура, језик и правопис, уредност задатка, посебности ученика.

Садржај (тема)

5-4

Ученик је добро одабрао примере којима аргументује став о задатој теми. Грађа је богата и адекватна.

3

Основна теза (став, поглед на тему) није представљена у довољној мери јасно. Недовољно прегледно и јасно саопштена. Недовољно грађе (непоткрепљено, уопштено).

1-2

Основна идеја није саопштена. Грађа или њени делови нису у вези са темом. Недовољна повезаност текста. Садржаји се везују за препричавање фабуле.

Организација и структура

5-4

Грађа је организовано изложена. Одабрана грађа има видљиву и логичну језчко-смисаону повезаност. Подела грађе на уже мисаоне целине је сврсисходна и оправдана. Свака реченица је нова мисао, без понављања, осим када се јавља као таутологија, чиме се стилски оправдава.

Мисли се развијају прогресивно, напредујући према пуном одговору на тему.

3

Логичност редоследа излагања није поштована у довољној мери. Подела на пасусе је у неким случајевима неоправдана и механичка. Мисли се не развијају прогресивно и има много понављања и враћања.

1-2

Несређена и нејасна форма приповедања, која губи ток или га нема. Тешко се стиче слика о целовитости текста, описивање је неадекватно. Мисао нејасна и неразвијена, нема јасних целина.

Језик и правопис

5-4

Богата и примерена лексика (разноврсност и оригиналност у избору речи и оквирима књижевног стандарда или функције датог језичког изражавања. Синтаксички јасно обликовање исказа (јасна и прецизна реченица, прилагодљивост облику казивања – субјективан или објективан однос према датој предметности, без сувишног или недовољног у реченичној структури). Поштовање правописних правила на високом нивоу.

3

Сиромашан лексички фонд, употреба речи непознатог и неадекватног значења. Честа употреба фраза које немају своје стилско оправдање, устаљеност израза, понављања речи. Синтаксички коректно, али компликовано обликовање исказа (непотребно дуга и мање јасна реченица, нижа прилагођеност форми приповедања – субјективан или објективан однос према датој предметности. Погрешно писање слова, речи и интерпункције, недоследности у писању негације, гласовних промена.

1-2

Језик недефинисан и сиромашан, неоправдана употреба колоквијализама и неадекватно употребљеног жаргона. Избор речи без логичког разлога и унутрашње логике текста. Нејасно и компликовано, правописно некоректно. Понављање неправилних језичких облика (грешке у писању негације, гласовних промена, облика речи, употреба малог и великог слова. Недопустиве грешке у односу на узраст ученика и ниво функционалне писмености.

Уредност задатка

5-4

Чист, прегледан и уредан задатак.

3

Задатак има мрље и жврљотине које нарушавају изглед текста, али не утичу на читљивост.

1-2

Неуредан и нечитак задатак.

Посебности ученика:

Индивидуалност. Оригиналност у приступу теми и језичко-стилском изразу. Посебна ограничења и потребе.

Усмене провере знања

Оцењивање ученика се врши континуирано, на сваком часу и то подразумева активности на часу и резултате рада, различита излагања и представљања, учешћа у дебати и дискусији, писање есеја, домаћих задатака и ангажовање у различитим облицима групног рада. Провера знања ученика усменим путем подразумева бирање ученика методом случајног одабира, према жељама ученика да тог дана одговарају усменим путем, или у договору са наставником.

У складу са Правилницима о оцењивању, успех ученика на усменим проверама знања се вреднује на следећи начин:

Одличан (5)

Ученик на постављено питање одговара самостално, показује висок ниво познавања градива, одговара на потпитања наставника без помоћи наставника и самостално повезује знања уводећи и појмове и појаве које се тичу других предмета, или на начин који показује висок степен развијености међупредметних компетенција. Успешно рашава задатке на свим нивоима постигнућа и своја знања успешно актуализује и повезује са стварним примерима из живота.

Врлодобар (4)

Ученик самостално одговара на питања, уз минималну помоћ и погрешке, добро познаје појмове који се тичу градива, не лута по теми постављеног питања, самостално одговара на потпитања која даје наставник, или уз малу помоћ наставника. Успешно решава задатке на свим нивоима постигнућа уз малу помоћ наставника.

Добар (3)

Ученик познаје градиво, уме да препозна појмове који се тичу градива и да их репродукује. Уз помоћ наставника уме да одговори на потпитања, али често греши. Не открива узрочно-последичне везе и не може самостално да закључи о њима. Одговара на питања основног нивоа и решава задатке које је наставник већ давао на часу. Показује занимање и труди се, упркос слабијим резултатима.

Довољан (2)

Ученик може набројати, именовати или уз помоћ наставника дефинисати основне појмове, али му је потребно подсећање и усмеравање у одговорима, навођење на тачна решења. Уз помоћ наставника је у стању да реши задатке основног нивоа. Отежано повезује дате чињенице и често греши у примени знања.

Недовољан (1)

Ученик није савладао појмове које садржи тема коју одговара, не показује интересовање да уз помоћ наставника пронађе одговоре, одговара са „не знам“, „дајте ми један“, не жели усмено да одговара кад на њега дође ред или кад га наставник прозове.

ПИСМЕНИ ЗАДАТАК

Писмени задатак из српског језика и књижевности оцењује се на основу степена одговорености на задату тему, граматичке и правописне исправности, као и стилске уобличености реченица.

Сваки писмени задатак треба да има уредну композицију која подразумева видљиву подељеност на увод, разраду (неколико одељака) и закључак, да буде написан писаним ћириличним словима и јасним и читким рукописом.

КОНТРОЛНИ ЗАДАТАК / ПРАВОПИСНА ВЕЖБА

Контролни задатак или правописна вежба бодују се према скали коју утврди наставник за сваку писану проверу знања посебно.

Критеријуми вредновања контролних задатака:

Контролни задаци (најављени) садрже питања из читања и разумевања прочитаног, књижевности, граматике и правописа. Задаци су структурирани на основу три нивоа знања (основни, средњи и напредни).

ГОВОРНА ВЕЖБА – СТИХОВИ НАПАМЕТ

Говорне вежбе развијају говорни апарат ученика и проширују речник. Када говори стихове напамет од ученика се очекује да их изговара изражајно, интерпретативно и да буде сигуран у себе и текст који говори. Да би на говорној вежби ученик добио довољну оцену потребно је да научи половину задатих стихова.

УСМЕНО ИЗЛАГАЊЕ

Основни ниво: интерпретација књижевног дела (препричавање фабуле дела, карактеризација ликова, композиција дела, стил и језик) јасно и течно, поштујући књижевнојезичку норму и стилски складно. Ученик мора имати развијен речник у складу са средњим нивоом образовања.

Средњи ниво: Ученик говори и критички промишља пред аудиторијумом о различитим темама из књижевности, језика и културе прецизно износећи идеје.

Напредни ниво: Ученик уме да дискутује о сложеним темама из језика, културе и књижевности, има развијене говорничке вештине и критички анализира сложенији књижевни и неуметнички текст. Има суд о књижевном делу који аргументовано износи.

Стручно веће наставника српског језика и књижевности